

Beło Monte: Tama i Energia ponad rzeką i ludami Xingu – 4

14 sierpnia 2017

CZY XINGU STANIE

SIĘ RZEKĄ KRWI???

Ostatnie światło nadziei pada z biura prokuratora Brazylii, które wzywa do zawieszenia pozwolenia, stwierdzając, że ekspertyza wpływu na środowisko jest niekompletna. Dla kończącego swoją drugą kadencję, prezydenta Luli da Silva ostrzeżenia są bezpodstawne; odchodząc z urzędu pragnie zaznaczyć się jako inicjator wielkich zmian w Brazylii.

Biskup Xingu, Erwin Krautler sprzeciwia się tamie na Xingu i ostrzega, że Indianie mogą uciec się do przemocy jeśli ich głos zostanie pominięty: „Będą płakać i krzyczeć”.

Indianie pragną powstrzymać budowę tamy za wszelką cenę i zapowiadają, że jeśli konstrukcja rozpocznie się, Xingu stanie się rzeką krwi.

Od piątku 23 kwietnia 2010 roku Kayapo ze wsi Pariacu, najbardziej zagrożonej projektem społeczności Kayapo, rozpoczęli blokadę przystani promowej, przecinającej najważniejsze szlaki drogowe w regionie. W wydanym oświadczeniu z 26 kwietnia 2010 roku czytamy min.:

„Luiz Inacio Lula da Silva podkreślił, że budowa tamy Xingu będzie kontynuowana. Jesteśmy źli na Lulę słysząc, że jest gotowy zbudować tamę Belo Monte nawet za cenę życia. Teraz Indianie i ludzie, którzy głosowali na Lulę wiedzą, kim jest ta osoba. Nie jesteśmy zbrodniarzami, nie jesteśmy handlarzami narkotyków aby nas tak traktować; jedynie czego pragniemy to nie budowanie tamy Belo Monte... Indianie jako pierwsi mieszkańcy tego kraju są zaniedbywani przez rząd Luli, który chce naszej zagłady”

Megaron Txucurramae, który podpisał oświadczenie odniósł się do Luli jako „wroga numer jeden” dla tubylczych ludów w Brazylii i ślubował utrzymać blokadę Belo Monte albo „umrzeć walcząc o nasze prawa”

Blokada prowadzona przez Kayapo Pariacu skutecznie zablokowała ruch w regionie, utrudniając transport podstawowych dóbr.

INDIANIN KAYAPO WE FRANCJI

Na przełomie kwietnia i maja 2010 roku najbardziej medialny i kontrowersyjny przywódca Indian Kayapo, Raoni Metyktire przybył do Europy szukając poparcia dla swego plemienia w walce z projektem Belo Monte.

Raoni spotkał się z byłym prezydentem

Francji, Jacquesem Chirac i spytał czy on oraz aktualny prezydent Francji, Sarkozy pozwolą prezydentowi Brazylii zbudować tamę Belo Monte. „Zawsze zniechęcałem moich ludzi do walki... ale teraz odbierzemy to co należy do nas... 3 tysiące wojowników jest gotowych do walki..”

Raoni wraz z innymi indiańskimi przywódcami wydał oświadczenie: „Nie akceptujemy tamy Belo Monte, ponieważ wiemy, że to przyniesie nowe zniszczenia dla naszego regionu... więcej korporacji, rancz, więcej najazdów na ziemię, więcej konfliktów a nawet więcej tam. Jeżeli biały człowiek będzie kontynuował swoje działania to wszystko bardzo szybko zostanie zniszczone... Już ostrzegliśmy rząd, że jeśli Belo Monte zostanie zbudowane to będzie miał wojnę na swoich rękach.”

Indianie Kayapo to nie jedyny lud Xingu zapowiadający zdecydowany opór. Przywódcy Arara, Xipaya oraz Juruna, ludów z dolnego biegu rzeki Xingu ślubują poświęcić swoje życie aby zatrzymać projekt, który w dłuższej perspektywie zniszczy ich społeczności oraz środki egzystencji.

„Jesteśmy gotowi bardziej niż kiedykolwiek aby zatrzymać Belo Monte” – powiedziała Sheila Juruna.

WIELOETNICZNA WIEŚ NA WYSPIE PIMENTAL?

2 czerwca 2010 podczas spotkania prezydenta Brazylii, Luiz Inacio Luli da Silva z przedstawicielami 22 grup etnicznych jeden z przywódców Kayapo, Akiaboro powiedział, że „będzie wojna między Indianami i białymi... Indianie nie chcą budowy, biali pragną. Obie strony zaczną walkę z powodu Belo Monte”

Czy rzeczywiście dojdzie do otwartej konfrontacji między Indianami broniącymi swoich praw oraz nienaruszalności głównego krwiobiegu regionu a rządem brazylijskim i przedsiębiorstwami wznoszącym Belo Monte? Z jednej strony deklaracje wojenne mogą być swoistą próbą sił, z drugiej są dowodem determinacji ludów indiańskich w walce o obronę swojej niezależności i środowiska życia. Należy pamiętać, że Kayapo,

którzy od kilku dekad zarzucili swoje wojenne tradycje wciąż są gotowi odświeżyć wojowniczy etos plemienia.

Na dłuższą metę nie należy spodziewać się rozproszonych działań o charakterze zbrojnym czy demonstracyjnym a raczej wielkiej wspólnej inicjatywy, która wyraźnie uwydatni kto w konflikcie jest agresorem a kto broniącym się. Wygląda na to, że Indianie konsultujący swoje ruchy ze sprzymierzeńcami odnaleźli sposób, który skoncentruje patos dramatu w jednym miejscu.

Podczas spotkania w Altamirze indiańskie ludy górnego i dolnego biegu rzeki Xingu powzięły decyzje o zjednoczonym oporze przeciw Belo Monte. Fundamentem oporu ma być budowa wieloetnicznej wsi w miejscu proponowanej konstrukcji tamy, na wyspie Pimental. We wsi początkowo miałoby zgromadzić się do 500 Indian a ostatecznie nawet do tysiąca. Budowę wsi mają rozpocząć Indianie Kayapo Xikrin.

Jeśli śmiałe plany ludów indiańskich doczekają się realizacji rząd w toku budowy i uruchomienia tamy będzie zmuszony do podjęcia ofensywnych i agresywnych działań, zmierzających do usunięcia Indian z miejsca budowy. Czy Indianie wezmą ze sobą łuki, strzelby i maczety? Jedno jest pewne: na zawsze zniknie koncyliacyjna nowomowa brazylijskich notabli a wywiązana przemoc ukaże naturę ingerencji w Xingu, ponad wolą i prawami

ludów indiańskich.

PODSUMOWANIE

Rząd brazylijski oraz obecny prezydent Brazylii, Lula da Silva, nieugięcie dążą do wzniesienia olbrzymiej tamy Belo Monte na rzece Xingu. Belo Monte będzie trzecią co do wielkości taką konstrukcją na świecie zaraz po Tamie Trzech Przełomów (Chiny) oraz Itapui (Brazylia). Konstrukcja tamy uderzy w środowisko rzeki (rozlewisko, śmiertelność ryb) oraz miejscowych mieszkańców (ludy indiańskie, rolnicy). Na miejsce prac przybędzie ponad 100 tysięcy wędrownych pracowników zaś sama konstrukcja w perspektywie kolejnych dekad będzie koniem trojańskim, który otworzy te miejsce na kolejne inwestycje.

Pomimo protestów miejscowych ludów indiańskich, w tym Kayapo, Juruna, Arara, Xipaya i innych, rząd oraz administracja ignorują głos lokalnych społeczności, swoje stanowisko argumentując wyższą koniecznością bezpieczeństwa energetycznego Brazylii, potrzebą rozwoju, którą odczuwają przeciętni mieszkańcy Brazylii.

Budowa Belo Monte to niestety nie jedyny taki przypadek w Brazylii. Mniejsze lecz równie masywne prace trwają na rzece Madera i Juruena a prezydent Brazylii i brazylijskie firmy już zapowiedziały pomoc w sąsiednim Peru przy realizacji podobnych inwestycji.

W obliczu takiej nonszalancji istnieje pilna potrzeba reformy systemu państwowego i międzynarodowego.

BUDOWA BELO MONTE A POLSKA, CZYLI CO POWINIENES ZROBIĆ?

Niestety. Pomimo, że w różnych częściach świata mamy do czynienia z kategorycznym łamaniem praw człowieka oraz niszczeniem delikatnej struktury przyrodniczej, podobne przypadki nie spotykają się z reakcją ze strony obecnych rządów, w tym rządu polskiego.

Rząd Polski pozostawał niemy podczas naruszeń praw ludów indiańskich w Peru (co trwa do dziś) i wszystko wskazuje, że podobną indolencją wykaże się przypadku kreujących się dramatów na rzekach Xingu i Madeira.

W obliczu ignorancji współczesnych struktur władzy pojawia się konieczność do zrywów solidarności i empatii ze strony indywidualnych osób. Oto kilka działań jakie możesz podjąć w sprawie budowy tam na rzece Belo Monte:

1. Poinformuj o dramacie inne osoby: osobiście lub rozpropaguj artykuły na ten temat np. te napisane przeze mnie („Belo Monte: Tama i Energia ponad rzeką i ludami Xingu” – 4 części) oraz („Brazylia: Tamy na rzece Madeira, Indianie izolowani i GDF Suez” – artykuł dostępny w Internecie najpóźniej w pierwszej połowie sierpnia 2010 roku)

2. Zbierz podpisy pod petycją i wyślij do odpowiednich gremiów (prezydent Brazylii, rząd Brazylii, rząd Polski)

Elektroniczna petycja, którą możesz podpisać już teraz pod adresem:

<http://www.thepetitionsite.com/takeaction/438/080/939>

3. Organizuj spotkania, prezentacje, które skutecznie rozpowszechnią informacje na dany temat.

4. Ostateczna forma działań: Pikiety, Demonstracje, Blokada Ambasady Brazylii w Polsce.

Więcej informacji pod adresami: matogrosso@o2.pl lub estuarium.sumienia@gmail.com

Autor: Damian Żuchowski

Nadesłano do „Wolnych Mediów”

BIBLIOGRAFIA

1. SurvivalInternational.org, News 2006-2010

2. www.amazonwatch.org, Newsroom 2009-2010

3. www.amazoe.org.br, Noticias 2010
4. intercontinentalcry.org, News 2010
5. <http://wiadomosci.onet.pl/1608844,2678,2,kioskart.html>
6. Władysław Wójcik „Nie zabijaj Indianina czyli rzecz o dwóch kulturach”, 1974
7. www.socioambiental.org
8.
<http://news.nationalgeographic.com/news/2008/05/080521-AP-indians-dam.html>
9. <http://ipcst08.wordpress.com/tag/kayapo/>
10.
<http://www.internationalrivers.org/en/latin-america/amazon-basin/xingu-river/belo-monte-dam>